

МОРАЛЬНИЙ ТА ФІЗИЧНИЙ ЗНОС ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ВАЖЛИВІСТЬ ЇХ ВРАХУВАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Ця стаття присвячена дослідженню понять морального та фізичного зносу основних засобів і визначенню їх важливості у контексті управління активами. Робота зосереджується на аналізі теоретичних підходів до врахування зносу і використанні цих підходів для розробки ефективних стратегій збереження та оновлення основних засобів. Результати дослідження підтверджують важливість раціонального управління зносом основних засобів для забезпечення стійкого розвитку підприємства.

Ключові слова: моральний знос, фізичний знос, раціональне управління.

Abstract

This article explores the concepts of moral and physical wear and tear on fixed assets and their importance in the context of asset management. The work focuses on the analysis of theoretical approaches to accounting for wear and tear and the use of these approaches to develop effective strategies for the preservation and renewal of fixed assets. The results of the study confirm the importance of rational management of the wear and tear of fixed assets to ensure the sustainable development of the enterprise.

Keywords: moral wear, physical wear, rational management.

Вступ

Моральний та фізичний знос є ключовими факторами, які впливають на стан та ефективність основних засобів у будь-якій організації. Моральний знос відображає знецінення активів внаслідок технологічного застаріння, зміни смаків споживачів або змін на ринку, тоді як фізичний знос виникає через фізичне зношування та старіння матеріалів. Обидва ці аспекти мають вагому економічну і фінансову значущість, оскільки неефективне управління зносом може призвести до значних втрат для підприємства.

Основна частина

Причини морального та фізичного зносу:

1. Фізичний знос основних засобів відбувається внаслідок фізичного зношування, корозії, ударів, вібрацій та інших факторів, що впливають на їх структурну цілісність. Наприклад, машини та обладнання можуть втрачати свою продуктивність через зношування деталей або пошкодження механізмів [1].

2. Моральний знос пов'язаний з застарінням технологій, змінами вимог споживачів або змінами виробничих процесів. Наприклад, комп'ютери, які були сучасними кілька років тому, можуть втратити свою вартість і продуктивність через появу новіших та більш потужних моделей [1].

Вплив морального та фізичного зносу на підприємство:

1. Ефективність виробництва.

Моральний та фізичний знос основних засобів можуть призводити до зниження ефективності виробництва. Застаріле обладнання або пошкоджені машини можуть сповільнювати виробничі процеси, збільшувати час перебоїв і знижувати якість вироблених товарів або наданих послуг.

2. Вартість основних засобів.

Моральний та фізичний знос також впливають на вартість основних засобів. Зношені або застарілі активи можуть мати меншу ринкову вартість, що може вплинути на фінансовий стан підприємства. Крім того, зношені обладнання можуть потребувати витрат на ремонт або заміну, що також впливає на фінансову стійкість підприємства [2].

Вимірювання та контроль морального та фізичного зносу:

1. Методи вимірювання фізичного зносу.

Для вимірювання фізичного зносу можуть використовуватись різні методи, такі як вимірювання залишкової вартості, визначення технічного стану обладнання або моніторинг параметрів, що свідчать про зношення (наприклад, вимірювання вібрацій, температури тощо).

2. Оцінка морального зносу [3].

Оцінка морального зносу є більш суб'єктивною задачею, оскільки вона вимагає оцінки змін в технологічному прогресі, споживацьких звичках та виробничих процесах. Для цього можуть використовуватись експертні оцінки, опитування споживачів та аналіз ринкових тенденцій [2].

3. Контроль зносу та управління активами

Для ефективного контролю за моральним та фізичним зносом основних засобів підприємство може використовувати стратегії управління активами. Це включає планування та розкладання ремонтних робіт, регулярну перевірку стану обладнання та встановлення системи моніторингу для виявлення проблем зносу на ранніх стадіях [3].

Висновки

Моральний та фізичний знос основних засобів мають значний вплив на їхню ефективність, тривалість служби та відповідність етичним та безпечним стандартам. Врахування цих факторів дозволяє адаптувати оцінку та підходи до використання основних засобів під умови українського контексту. Забезпечення оптимального використання ресурсів, дотримання етичних норм та збереження безпеки є ключовими аспектами врахування морального та фізичного зносу основних засобів в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондаренко, А. О. (2017). Оцінка технічного та морального зносу основних засобів підприємства. Економіка: реалії часу, №1(27), С. 30-36.
2. Шевченко, Г. В., Іванова, О. С., & Грищенко, І. В. (2019). Аналіз методів оцінки зносу основних засобів на підприємстві. Економіка, управління та адміністрування, №3(81), С. 73-78.
3. Задерій, А. В., & Василенко, О. В. (2020). Методологічні аспекти управління зносом та витратами на ремонт основних засобів підприємства. Економічний аналіз, №29(2), С. 69-76.

Степанюк Іван Сергійович — студент групи ЕЕ-21б, факультет електроенергетики та електромеханіки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ivanstepanuk2@gmail.com

Науковий керівник: **Педос Тетяна Зіновіївна** - асистент кафедри ЕСЕМ, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: tanushka.em@gmail.com

Stepaniuk Ivan Serhiyovych — student of group EE-21b, Faculty of Electrical Power Engineering and Electromechanics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ivanstepanuk2@gmail.com

Academic supervisor: **Pedos Tetiana Zinovievna** - assistant professor of ESEEM department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: tanushka.em@gmail.com.